

CONV 270/02

WG IV 11

NOTE

fra: sekretariatet
til: Arbejdsgruppe IV vedrørende Nationale Parlamenter
Vedr.: Referat af mødet den 11. september 2002

1. Gruppen påhørte en række redegørelser fra medlemmer fra Finland, Sverige, Danmark og Frankrig om de nationale kontrolsystemers struktur og de erfaringer, man har gjort hermed, siden de blev indført. Herefter havde gruppen en drøftelse om kravene på nationalt plan til effektive systemer for parlamentarisk kontrol med EU-spørgsmål samt en indledende diskussion om eventuelle foranstaltninger på europæisk plan med henblik på at fremme forbedringer i de nationale systemer (drøftelsen af sidstnævnte punkt skal fortsætte på næste møde).

Nuværende nationale kontrolsystemer - redegørelse for de systemer, der anvendes i Finland, Sverige , Danmark og Frankrig

2. Finland (se WD 20): Ligner DK og S. Mekanismen for kontrol med EU-spørgsmål betragtes som et middel til at kompensere for Rigsdagens tab af lovgivningsbeføjelser som følge af tiltrædelsen. Regeringen har ifølge grundloven pligt til straks at orientere Rigsdagen om alle sager, der tidligere faldt under Rigsdagens kompetence, de såkaldte "U-spørgsmål". Disse omfatter det bredest mulige udsnit af EU-spørgsmål (alle tre søjler).

Regeringen har efter grundloven også pligt til at underrette Rigsdagen om alle andre EU-spørgsmål, når Rigsdagen anmoder herom (de såkaldte "E-spørgsmål", der omfatter høringsdokumenter, meddelelser og forslag til retsakter, der efter grundloven ikke falder inden for Rigsdagens kompetence. Med hensyn til "U-spørgsmål" giver Rigsdagen regeringen et mandat, og denne rapporterer tilbage til Rigsdagen efter rådssamlingen og har endvidere pligt til at orientere Rigsdagen om de ændringsforslag, der fremsættes under beslutningsproceduren. Rigsdagens holdning udformes i det finske Europaudvalg ("stora utskottet") eller i Udenrigsudvalget ("utrikesutskottet"), men hele Rigsdagen er inddraget i kontrolmekanismen, da også fagudvalgene gennemgår forslagene og afgiver skriftlig udtalelse til "stora utskottet". For at sikre hurtig information har Rigsdagen en repræsentant i Bruxelles, der har kontor i Europa-Parlamentets bygning. Medlemmer af Europa-Parlamentet kan ikke deltage i møder i Rigsdagens udvalg, men der afholdes fælles møder et par gange om året. Der er imidlertid hyppige kontakter mellem medlemmer af Rigsdagen og medlemmer af Europa-Parlamentet inden for rammerne af de politiske partier. Vigtige elementer (erfaringer), der blev fremhævet: Den finske regerings optræden i Rådet er i overensstemmelse med den nationale holdning, og det ikke regeringens holdning, der udtrykkes. Rigsdagens mandat er ikke retligt, men moralsk og politisk bindende, og regeringen arbejder på grundlag af Rigsdagens tillid. Der har ikke været fremsat noget mistillidsvotum, og Rigsdagens mandat betragtes som en støtte til regeringen, der styrker den i Rådet. Regeringen har råderum til at indgå kompromiser, hvis det er nødvendigt, men skal begrunde sin optræden over for Rigsdagen.

3. Sverige (se WD 5 og WD 18): Regeringen er forfatningsmæssigt forpligtet til at informere og rådføre sig med Rigsdagen. Sveriges Europaudvalg ("EU-nämnden") mødes ugentligt og giver regeringen mandat inden samlinger i Rådet. Mandatet anses for bindende. Kontrollen omfatter alle tre søjler. Fagudvalg er forpligtet til at følge EU-spørgsmål på deres område og har vidtgående rettigheder til information fra regeringen. Møderne finder sted bag lukkede døre, men der offentliggøres fuldstændige forhandlingsreferater (mindre dele kan dog holdes fortrolige). Medlemmerne af Europa-Parlamentet modtager kopier af dokumenter og kan indbydes til at deltage i EU-nämndens eller fagudvalgenes møder, men må ikke deltage i

samråd med regeringen. Der afholdes et specifikt fælles møde én gang om året, men de hyppigste kontakter findes sted i partigrupperne. Grundlovsudvalget ("konstitutionsudskottet") aflægger bl.a. rapport om EU-arbejdet én gang om året og har ved en enkelt lejlighed givet en minister en advarsel. Der har ikke været fremsat noget mistillidsvotum. Vigtige elementer (erfaringer), der blev fremhævet: den parlamentariske støtte styrker regeringen, der kan forhandle med en højere grad af sikkerhed i Rådet. Rigsdagens inddragelse fra starten gør det lettere at vedtage den nødvendige gennemførelseslovgivning på nationalt plan. De enkelte parlamenter skal vælge den form for kontrolsystem, der passer dem bedst, men en udveksling af bedste praksis via f.eks. COSAC er nyttig.

4. Danmark (arbejdsdok. udsendes senere): Europaudvalget har ikke sit retsgrundlag i grundloven, men i lov om Danmarks tiltrædelse af EF. Der er ikke vedtaget nogen lov, der regulerer udvalgets procedurer, men dets arbejdsmetoder og beføjelser er indeholdt i beretninger, der er godkendt af udvalget og regeringen. Ministrene skal have mandat fra Europaudvalget inden hver rådssamling (formanden konkluderer, at der ikke er et flertal imod det mandat, som regeringen har foreslået) og skal efterfølgende rapportere tilbage til udvalget. Også ngo'er kan skriftligt tilkendegive deres synspunkter over for udvalget. Med hensyn til kontakter mellem folketingsmedlemmer og medlemmer af Europa-Parlamentet svarer ordningen til det, der findes i Sverige og Finland: der afholdes fælles møder én eller to gange om året, men størstedelen af samordningen foregår inden for de politiske partier. Vigtige elementer (erfaringer), der blev fremhævet: Inddragelse af fagudvalg i kontrolprocessen er ikke obligatorisk, men foregår i stigende grad, og fagudvalgene mødes ofte med den pågældende minister, inden denne mødes med Europaudvalget. Med hensyn til information er det op til ministrene at tage stilling til, hvilke dokumenter Folketinget skal have, og i praksis betyder dette, at Folketinget modtager alle dokumenter. Folketinget ønsker at undersøge, hvorledes informationsstrømmene kan forbedres i kvalitativ henseende.

5. Frankrig (arbejdsdok. udsendes senere): Den franske kontrolmekanisme blev oprettet for ti år siden efter en forfatningsændring (der blev efterfulgt af endnu en forfatningsændring i 1998 med henblik på også at lade spørgsmål under anden og tredje søjle omfatte). Alle forslag til EU-retsakter fremsendes til Parlamentet. Herudaf fremsendes en undergruppe bestående af retsakter, der berører det franske retlige område som identificeret af Forvaltningsrådet ("Conseil d'Etat"), mere formelt til Parlamentet. De gennemgås systematisk af Nationalforsamlingens og Senatets EU-delegationer, og der kan kun træffes beslutninger vedrørende disse tekster. Parlamentet kan også anmode om formel fremsendelse af andre tekster. I Senatet (en lignende ordning findes i Nationalforsamlingen) behandles tekster af mindre betydning ved høring med skriftlig procedure, mens andre tekster er genstand for en betænkning eller om nødvendigt en beslutning. Parlamentet har en frist på én måned regnet fra forelæggelsen af en EU-tekst til over for regeringen at tilkendegive, at det agter at udtale sig om en tekst. Ministrene kan imidlertid anmode om hastebehandling i Parlamentet, og dette sker ofte på områder, der ikke er omfattet af de seks uger, der er tale om i Amsterdam-traktatens protokol om de nationale parlaments rolle. Der foregår lejlighedsvis høring af medlemmer af Europa-Parlamentet, men de fleste kontakter finder sted inden for rammerne af de politiske partier. Der er ingen formelle/årlige fælles møder. Vigtige elementer (erfaringer), der blev fremhævet: Systemet med forudgående udvælgelse af tekster, der kræver en grundig vurdering, har den fordel, at Parlamentet kan koncentrere sig om de vigtigste tekster. De vigtigste tekster drøftes også i de stående udvalg. De problemer, der har været, vedrører tidsfristerne, idet begæringer om hastebehandling forekommer hyppigt og ikke altid bygger på et objektivt behov. Dertil kommer, at selv om regeringen forpligter sig til først at indtage en endelig holdning i Rådet, når den parlamentariske kontrol er tilendebragt, behandles teksterne ofte på møder i rådsgrupper inden for seksugersperioden, hvilket gør det vanskeligt at ændre dem.
6. Det skal desuden bemærkes, at WD 19 indeholder en beskrivelse af det italienske parlaments kontrol med EU-beslutningsprocessen.

Krav til eller arrangementer på nationalt plan for et effektivt nationalt kontrolsystem:

7. Under den efterfølgende drøftelse var der i gruppen enighed om, at de nationale parlamenters vigtigste vej til indflydelse i EU går gennem deres kontrol med regeringerne. Det blev desuden anført, at en stærk national kontrol styrker regeringen i dens optræden i Rådet. Der var enighed i gruppen om, at hver medlemsstat selv må vælge, hvorledes den tilrettelægger den parlamentariske kontrol i EU-spørgsmål under hensyn til forfatningsmæssige krav og parlamentarisk praksis. Flere medlemmer af gruppen mente dog, at det er særdeles vigtigt at udveksle erfaringer og god praksis mellem parlamenter.
8. Adskillige medlemmer understregede vigtigheden af også at inddrage parlamenternes fagudvalg/stående udvalg i kontrolprocessen gennem skriftlige notater eller udtalelser, der fremsendes til Europaudvalgene, eller måske fælles høringer eller møder, alt efter hvad der anses for hensigtsmæssigt (i denne forbindelse nævnte man notater efter møder i Det Europæiske Råd).
9. Medlemmerne understregede, at timing og indhold (dækning) af informationsstrømmen til de nationale parlamenter er en nøgelfaktor i kontrolprocessen. Det er ikke kun et spørgsmål om at modtage informationen hurtigt, men også et spørgsmål om at udvælge den vigtigste information.
10. Flere medlemmer af gruppen understregede nytten af at have en repræsentant på stedet i Bruxelles som støtte til kontrollen i det nationale parlament, da dette kan bidrage til at indkredse vigtige forslag og vigtig information på et tidligt tidspunkt. Det blev også påpeget, at det er vigtigt, at Europaudvalgene (eller de tilsvarende organer) råder over deres egen tekniske stab af passende størrelse til støtte for deres arbejde på nationalt plan.
11. I nogle lande afholdes der møder mellem Europaudvalget og medlemmerne af Europa-Parlamentet én eller to gange om året. Ikke desto mindre oplyste flere medlemmer af gruppen, at kontakterne mellem nationale parlamentsmedlemmer og medlemmer af Europa-Parlamentet på nationalt plan i deres respektive lande foregår mest effektivt inden for rammerne af de politiske partier.

Eventuelle foranstaltninger på europæisk plan med henblik på at fremme forbedringer i de nationale kontrolsystemer:

12. Visse medlemmer pegede på de vanskeligheder, der har været i forbindelse med deres regerings anmodninger om hastebehandling i parlamentet, navnlig på områder, der ikke er omfattet af seksugersperioden i protokollen om de nationale parlamenters rolle, og foreslog, at anvendelsesområdet for seksugersperioden udvides. Visse medlemmer af gruppen foreslog også, at Rådets arbejdsgrupper tidligst skulle påbegynde deres gennemgang af teksterne fire uger efter teksternes fremsendelse.
13. Gruppen vil fortsætte drøftelserne om eventuelle foranstaltninger på europæisk plan med henblik på at fremme en velfungerende national kontrolprocedure om formiddagen på mødet den 19. september 2002.

Eventuelt

14. Formanden oplyste, at Íñigo Méndez de Vigo, formand for Arbejdsgruppe I vedrørende Nærhedsprincippet, vil aflægge mundtlig statusrapport til konventet den 12. september. Formanden for denne Arbejdsgruppe IV havde haft et møde med Íñigo Méndez de Vigo den 10. september 2002 og kunne berette, at der er en høj grad af kohærens mellem Arbejdsgruppe I's forslag og konklusionerne af drøftelserne i Arbejdsgruppe IV vedrørende Nationale Parlamenter med hensyn til kontrol med subsidiaritetsprincippet (som man også noterede sig på de to gruppers fælles møde den 22. juli 2002).

Næste møde:

15. Næste møde finder sted torsdag den 19. september 2002, kl. 11.00-18.30 (dagsorden er udsendt som dok. 265/02). Formiddagen vil blive helliget en fortsættelse af drøftelsen om eventuelle foranstaltninger på europæisk plan med henblik på at fremme forbedringer i de nationale kontrolsystemer. Kommissær Michel Barnier vil på dette møde komme med en redegørelse for gennemførelsen af Amsterdam-protokollen om de nationale parlamenters rolle set ud fra Kommissionens perspektiv. Eftermiddagen vil blive helliget spørgsmålet om multilaterale/interinstitutionelle mekanismer for inddragelse af de nationale parlamenter (herunder COSAC's rolle, virkemåde og fremtid samt spørgsmålet om en kongres' rolle og virkemåde).